

Lausuntopyyntö

Rautavaaran teknisessä lautakunnassa on vireillä seuraava ympäristönsuojelulain 27 §:n mukainen ympäristölupahakemus:

Rautavaaran Erämiehet ry hakee ympäristönsuojelulain 27 § mukaista lupaa ampumaradalle osoitteessa Sonkajärventie 220, Rautavaara (687-407-4-426).

Hakemusta koskeva kuulutus pidetään nähtävillä 1.2. – 1.3.2024 Rautavaaran kunnan sähköisellä ilmoitustaululla sekä kunnanviraston ilmoitustaululla. Ilmoitus-asiakirjat ovat kuulutusaikana nähtävänä Rautavaaran verkkosivuilla www.rau-tavaara.fi sekä pyydettyäessä saatavilla paperisena aineistona kunnanvirastolla teknisellä osastolla osoitteessa Koulutie 1, 73900 Rautavaara.

Lisätietoja hakemuksesta antaa ympäristötarkastaja Essi Holopainen p. 044 718 2004. Ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosaiset) voivat tehdä kirjallisia muistutuksia hakemuksesta. Myös muilla kuin em. asianosaisilla sekä sel-laisilla yhteisöillä, jotka eivät edusta asianosaisia, on oikeus ilmaista kirjallinen mielipiteensä hakemuksesta. Muistutus tai mielipide tulee allekirjoittaa ja siitä tulee ilmetä muistuttajan tai mielipiteen jättäjän yhteystiedot. Muistutukset ja mielipiteet tulee toimittaa Rautavaaran tekniselle lautakunnalle kuulutusaikana osoitteeseen Koulutie 1, 73900 Rautavaara tai sähköpostilla kirjaamo@rauta-vaara.fi. Määräajan noudattamatta jättäminen ei estä ratkaisemasta asiaa.

Selostus asiasta

Rautavaaran Erämiehet ry hakee toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa Kunttasuon ampumaradan toiminnalle. Ampumarata sijaitsee osoitteessa Sonkajärventie 220, 73900 Rautavaaran kunnan omistamalla kiinteistöllä 687-407-4-426. Määräalan käyttämisestä ampumaratatoimintaan on vuokrasopimus. Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jolla ei ole aiempaa ympäristölupaa.

Ampumaradalla on metsästyshaulikkorata, 75/100 m hirvirata ja luodikkorata, jolla on myös pienoiskiväärirata. Radan toiminta on alkanut vuonna 1976. Radan nykyinen laukausmäärä on yhteensä noin 12 000–13 000 laukausta vuodessa. Tulevaisuudessa maksimilaukausmääräksi esitetään 15 000 laukausta vuodessa. Toimintaa ei ole

tarkoitus aktiivisesti kasvattaa, mutta tällä mahdollistetaan pienet vaihtelut vuosittaisessa laukauserässä.

Radan toiminta painottuu kesäkauteen seuran ampumapäiviin, muutamaa valvottuun avoimeen vuoroon ja ampumakoetilaisuuksiin. Lisäksi rataa käytetään kohdistuslaukausten ampumiseen. Talvisin rataa käytetään hirvenhiihtoon, olosuhteista riippuen. Radan käyttäjät muodostuvat kuntalaisista, seuran jäsenistä, riistanhoitoyhdistyksistä, metsästysliiton Kainuun piiristä, paikallisen koulun eräkerhosta ja yksityishenkilöistä.

Lähimmät yksittäiset vakituiset asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,5 kilometrin ja vapaa-ajan asunnot noin 1,6 kilometrin päässä radasta luoteeseen. Melumallinnuksen perusteella haulikkoradan ja pienoiskivääriradan toiminnasta ei aiheudu ampumaratamelulle annetun VNp 53/1997 mukaisten ohjearvotasojen ylityksiä. Hirvi- ja luodikkoratojen toiminta aiheuttaa ohjearvotasojen ylityksiä lähimmille kohteille. Melukuormitusta esitetään hallittavan rajoittamalla nykyisiä käyttöaikoja. Käyttöajoiksi jatkossa esitetään maanantaista perjantaisin klo 9–20, lauantaisin klo 10–20 ja sunnuntaisin klo 11–18. Käytännössä melukuormitusta rajoittaa myös radan pieni laukauserä. Mallinnuksen perusteella keskiäänitaso vuosikeskiarvona (LAeq,r) on maltillinen eikä suositusarvo ylity. Siten toiminnasta ei arvioida aiheutuvan kohtuutonta räsäystä.

Rata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Haulien leviämialue on suota ja sen tietämiltä lähtee ojituksia. Kahdesta alueelta poistuvasta ojasta on otettu pintavesinäytteet syksyllä 2023 ja jatkossa pintaveden laatua esitetään tarkkailtavan säännöllisesti.

Radalla on alueellisesti merkittävä asema ampumataidon ylläpitämisessä sekä eettisen ja turvallisen riistalaukauksen harjoittelemisessa. Kunttasuon ampumaradan toiminta noudattaa ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä keskeisessä asemassa olevia parhaiten käyttökelpoisen tekniikan (BAT) periaatteita.

Melutilanne Kunttasuon ampumaradalla

Kunttasuon ampumaradalle on teetetty HMMT Partners Oy:n mallilaskentaan perustuva ympäristömeluselvitys syksyllä 2023. Mallinnuksessa on huomioitu alueen nykyiset

maastonmuodot sekä radan rakenteet kuten sivu- ja taustavallit sekä ampumasuojat. Puuston vaimentavaa vaikutusta ei ole huomioitu, sillä se ei ole ympäristön pysyvä piirre vaan siihen voi kohdistua hakkuita. Lisäksi tyypillisesti metsän todellinen vaikutus erityisesti aseiden suupamauksesta aiheutuvan melun leviämiseen on pieni.

Ympäristömeluselvityksessä on tarkasteltu sekä AI-enimmäisäänitasoa LAImax että keskiäänitasoa vuosikeskiarvona LAeq,r. Tarkastelussa on huomioitu Kuopion alueellisten ympäristönsuojelupalveluiden aiemmissa ampumaratoja koskevissa ympäristölupapäätöksissä tarkastelulle asettamat reunaehdot. Mallinnuksen perusteella keskiäänitaso vuosikeskiarvona on enimmillään 39–40 dB. Suositusarvot eivät siis ylitä.

Skeet-radan ja pienoiskivääriradan toiminnasta ei aiheudu VNp 53/1997 mukaisten ohjearvotasojen ylityksiä. Hirvi- ja luodikkoradan toiminnasta aiheutuu ohjearvotasojen ylitykset yhteensä kolmelle vakituiselle asuinrakennukselle ja neljälle vapaa-ajan asunnolle. Vakituksille asuinrakennuksille aiheutuvat ohjearvotason 65 dB LAImax ylitykset ovat 1–2 desibeliä. Vapaa-ajan asunnoille aiheutuvat ohjearvotason 60 dB LAImax ylitykset ovat 1–8 desibeliä.

Melulle altistuvat kohteet sijaitsevat sen verran suoraan ampumasuunnassa, että käytännössä rakenteellinen meluntorjunta tarkoittaisi joko taustavallien merkittävää korottamista tai ratojen ampumasuunnan kääntämistä. Ratojen kohtalaisen pieni laukausmäärä huomioiden kyseisten toimenpiteiden kustannukset muodostuisivat kohtuuttoman korkeiksi.

Esitys melunhallinnasta

Hakija esittää, että radan aiheuttamaa melukuormitusta hallitaan maltillisilla laukausmäärillä ja rajoittamalla toimintaa aiempiin käyttöaikoihin nähden. BAT-oppaan suosituksen perusteella tämä on soveltuva melun hallintakeino Kunttasuon ampumaradalle. Tätä tukee myös melumallinnuksen keskiäänitaso vuosikeskiarvona - mallinnuksen tulos, jonka perusteella suositusarvot eivät ylitä.

AMPY-oppaan (2023) mukaan ohjearvojen alittuminen antaa lähtökohtaisesti mahdollisuuden harjoittaa ampuma-ratatoimintaa klo 7–22 välisenä aikana mikä tarkoittaa 105 tuntia viikossa. Tähän nähden Kunttasuon ampumaradalle esitetyt käyttöajat ovat noin 30 % prosenttia pienemmät (72 tuntia viikossa). Lisäksi toiminnan

jatkuessa nykyisenlaisena, käytännössä käyttö rajoittuu viikkotasolla tätä pienempään aikaikkunaan.

Yleisesti ampumaratojen meluntorjuntaa voidaan toteuttaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisilla teknisillä ratkaisulla, käyttöaikojen rajoituksilla tai näiden yhdistelmillä. VNp 53/1997 3§ mukaan ohjearvoja sovellettaessa on huomioitava ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit sekä 2§ tarkoitetun alueen todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys. BAT-oppaassa on esitetty suositus ampumaradan melun-torjuntatarpeen arviointimenettelyksi (kuva 9). Tarkasteltaessa Kunttasuon ampumaradan tilannetta, voidaan todeta, että melun ohjearvotasojen ylityksiä aiheutuu nykyisellään noin 6 000 laukauksesta vuodessa ja tulevaisuudessa maksimissaan 7 500 laukauksesta vuodessa. Siten tarkastellaan luokkaa, jossa laukausmäärä on alle 10 000 laukausta vuodessa.

Vakituisten asuinrakennusten ja yhden vapaa-ajan asunnon (Nälkämäki) osalta ohjearvotasojen ylitys on 1–2 dB, jolloin ne sijoittuvat luokkaan *"Meluhaitta on vähäinen, yleensä ei tarvetta meluntorjuntatoimille. Erityiset käyttöaika-rajat vain poikkeustilanteissa."* Ihminen havaitsee ampumaratamelun voimakkuuden muutoksia rajallisesti. Yhden desibelin muutosta ei havaita, kolmen havaitaan, viisi havaitaan selvästi ja kymmenen desibeliä on merkittävä muutos. Myös havaintojen aikaväli vaikuttaa tulkintaan. (Kajander & Parri 2014.) Tämän perusteella vakituisille asuinrakennuksille aiheutuvan 1–2 desibelin ohjearvotasojen ylityksestä ei arvioida aiheutuvan merkittävää viihtyisyyshaittaa.

Kolmelle vapaa-ajan asunnolle aiheutuva ohjearvotason ylitys on 6–8 desibeliä. Nämä kohteet sijoittuvat luokkaan *"Meluntorjuntarakenteet mitoitetaan niin, että äänitaso ei ylitä ympäristöluvassa annettua tavoite- tai raja-arvo ja/tai melukuormitusta vähennetään käyttöaikojen avulla."* Kunttasuon ampumaradalla rakenteellinen meluntorjunta tarkoittaisi käytännössä merkittävää taustavallien korottamista. Radan laukausmäärä huomioiden toimenpiteiden kustannukset nousisivat kohtuuttoman korkeiksi. Ympäristönsuojelulain (5 § kohdan 7) mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan määritelmään sisältyy myös vaatimus teknisestä ja taloudellisesta toteutuskelpoisuudesta. Toimenpiteiden on siis oltava toteutettavissa kohtuullisin kustannuksin. BAT-oppaan mukaisesti tämä on Kunttasuon ampumaradalle soveltuva toissijainen toimenpide, mikäli rakenteellinen meluntorjunta ei ole käytännössä mahdollista. Siten ohjearvoista poikkeamiselle on perusteltu syy. Tällä perusteella radan

nykyisiin käyttöaikoihin esitetään rajoituksia. Selkeyden vuoksi rajoitusten esitetään kattavan koko ampumaradan.

Lausunto

Siilinjärven Ympäristöterveyspalvelut Rautavaaran kunnan terveydensuojeluviranomaisena katsoo, että mikäli keskiäänitasot ulkotiloissa pysyvät hakemuksessa esitetyn mukaisina, ei ole riskiä asumisterveysasetuksen (STM asetus 545/2015) mukaisten päiväaikaisten keskiäänitasojen toimenpiderajojen ylittymiselle lähimpien häiriintyvien vakituisen asumisen tai loma-asumisen kohteiden sisätiloissa.

Terveydensuojeluviranomainen pitää hyvänä, että yöaikaista melua toiminnasta ei aiheudu lainkaan.

Enimmäisäänitasot häiriintyvissä kohteissa jäävät huomattavasi asumisterveysasetuksen mukaisten kuuloa vaurioittavien enimmäisäänitasojen alapuolelle. Itse rata-alueella ammunnan aikana toimittaessa terveydensuojeluviranomainen suosittelee kuulosuojainten käyttöä.

Rata-alue ei sijaitse pohjavesialueella eikä sen välittömässä läheisyydessä ole talousvesikaivoja. Terveydensuojeluviranomainen ei näe riskiä talousveden saastumiselle.

Terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan ympäristöluvan myöntämiselle ei ole terveydensuojelullista estettä, mikäli toimitaan lupahakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Siilinjärvellä 23.2.2024

Kaisa Hartikainen

Ympäristöterveysjohtaja

Puh. 044 740 1435

etunimi.sukunimi@siilinjarvi.fi